

ת"פ 26429/06/18 - הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים נגד יצחק יצחק - נוכח

בית משפט השלום בקריית גת

27 פברואר 2020

ת"פ 26429-06-18 מדינת ישראל נ' יצחק

בפני כב' השופטת ענת חולתא

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

ע"י ב"כ עו"ד ניר פיינר - נוכח

נגד

יצחק יצחק - נוכח

המאשימה

הנאשם

הכרעת דין

1. החלטתי להרשיע את הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

רקע:

2. נגד הנאשם הוגש כתב אישום (לאחר שביקש להישפט).

על פי כתב האישום, ביום 28.2.17 הנאשם הוביל קבוצת מטיילים בהר יהב, המצוי בשמורת טבע "מצוק הצינים", והלך מחוץ לשביל מסומן, וזאת ללא היתר.

בגין כך הועמד לדין בעבירות של **איסור הליכה והימצאות מחוץ לשבילים המסומנים**, לפי תקנה 10 לתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנהגות), התשל"ט-1979 (להלן - התקנות) וסעיף 57(ב) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח-1998 (להלן - החוק).

אי ציות להוראות, לפי תקנה 15 לתקנות וסעיף 57(ב) לחוק.

מהלך המשפט:

3. ביום 18.10.18 התקיים דיון במסגרתו כפר הנאשם במיוחס לו בכתב האישום. הנאשם אישר, שבמועד הרלוונטי היה במקום והוביל קבוצת מטיילים. הנאשם כפר בכך ששהה מחוץ לשביל המסומן. הנאשם טען, שאף אחד לא ראה אותו בשטח, אף אחד לא עצר אותו במקום ולא היה שם.

העתק מחומר החקירה נמסר לנאשם באולם.

בנסיבות אלה נקבע התיק להוכחות בפניי ליום 18.3.19 ובית המשפט הורה על זימון העדים.

עמוד 1

4. ביום 11.2.19 הגיש הנאשם בקשה לדחות את המשך הדיון "לחודשי הסתיו או החורף הבאים" ונטען כי הוא עתיד לשהות בחו"ל במסגרת עבודתו כמדריך טיולים בכל חודש מרץ.

במסגרת ההחלטה צוין, כי מועד ההוכחות נקבע בנוכחות הנאשם עוד בחודש אוקטובר ואין מקום לדחייה כה ארוכה על כן בקשת הנאשם נדחתה.

בהמשך הודיעה המאשימה, כי אינה מתנגדת לדחייה ועל כן הונחה הנאשם לתאם עם המאשימה מועדים בהם מתקיימים דיוני המאשימה בפניי וזאת בשנת המשפט הנוכחית. בהמשך לכך, עתר הנאשם לקיים הדיונים בחודשים אפריל או מאי. לאור זאת, נדחה דיון ההוכחות ליום 8.4.19.

5. ביום 8.4.19 התברר, כי שני עדים, אזרחים, לא התייצבו לדיון. נמסר, כי לא ברור שזומנו למועד הנכון, לאחר ששונה. כמו כן במועד זה נשמעו עדותם של החוקר, מר עמרם צברי ושל הפקח, מר מורן בקיש.

בנוסף הוגשו במועד זה המוצגים הבאים:

1/ת אמרת הנאשם מיום 13.6.17.

2/ת מפה

3/ת תמונות

בתום הדיון התקיים שיח ארוך עם הנאשם שמחד גיסא עמד על חפותו ועל ניהול המשפט ומצד שני הודיע שלא יוכל להגיע לבית המשפט להמשך הדיון. בסופו של דבר הנאשם עתר לדחיית הדיון לחודש אוקטובר ובתיאום עמו הדיון נדחה לתאריך 26.9.19. כמו כן ניתנה הוראה על זימון העדים במסירה אישית של המאשימה.

6. ביום 20.8.19 הגיש הנאשם בקשה לדחות את מועד הדיון בנימוק שהוא עתיד לשהות בחו"ל במסגרת תפקידו כמדריך טיולים. המאשימה התנגדה לבקשה בנימוק שהמועד תואם בנוכחות הנאשם ובוצעו מסירות אישיות לעדים.

ביום 1.9.19 דחיתי את הבקשה לאור קביעת המועד מבעוד מועד בנוכחות הנאשם, השיהוי בהגשת הבקשה וחוסר הבהירות שבבסיסה, כמו גם היעדר התשתית לתמיכה בנטען בה.

כן הובהר, שביטול הדיון בעיתי זה כרוך בהוצאות ישירות ועקיפות וכי מדובר בפגיעה בניהול התקין של המשפט. על כן ניתנו הוראות לנאשם, ככל שעומד על בקשתו וכן נתבקש להסביר מדוע לא יטלו עליו הוצאות בגין האמור.

7. ביום 19.9.19 הגיש הנאשם בקשה נוספת בה עמד על בקשתו וצירף אסמכתא למועד הטיול אותו הוא מדריך ובעטיו ייעדר מן הארץ במועד המבוקש. הנאשם טען, כי מדובר בפרנסתו ובכלכלת משפחתו וכן טען כי מדובר בהליך שנכפה עליו, בגין עוול שנגרם לו. ביום 23.9.19 הודיעה המאשימה כי מסכימה לבקשה, לפני משורת הדיון. בנסיבות אלה נדחה המשך הדיון ליום 30.1.20.

8. ביום 30.1.19 נשמעו עדויות האחראי על הטיול מטעם ישיבת חיספין, מר יצחק מאיר ומדריך נוסף שהוביל תלמידים ביום האירוע, מר נריה פלד.

בנוסף, הוגשו במועד זה המוצגים הבאים:

ת/4 הודעת יצחק מאיר

ת/5 תע"צ

נ/1 העתק הודעת דוא"ל מיוני 2019 ששלח העד מאיר לנאשם

בכך הסתיימה פרשת התביעה.

כמו כן העיד הנאשם ונשמעו סיכומי הצדדים.

כאן המקום להפנות להתרחשות חריגה במהלך עדותו הראשית של הנאשם, לאחר שהעיד, כי האמור בהודעתו ת/1 אכן משקף את דבריו לחוקר, אך הוא עצמו שיקר לחוקר.

לאחר שבית המשפט הסביר לנאשם את המשמעות המשפטית של הודעתו וכן את המשמעות המשפטית של העדויות שנשמעו עד כה, הנאשם חזר בו מהטענה שמסר הודעת שקר בחקירה. עם זאת, בהמשך עדותו מסר גרסה שמשמעותה זהה, קרי, כי מסר לחוקר דברים שאינם אמת.

בשלב זה חזרתי והזהרתי את הנאשם לגבי משמעות עדותו. כן הוריתי על הפסקה בדיון על מנת לאפשר לנאשם לבחון מחדש את עמדתו. כן הוריתי לב"כ המאשימה להסביר לנאשם, בהיותו בלתי מיוצג וללא השכלה משפטית, את משמעות הערות בית המשפט והתנהלותו. לאחר ההפסקה הודיע הנאשם כי הוא עומד על טענותיו והדיון נמשך כסדרו.

טענות הצדדים בסיכומים

9. **ב"כ המאשימה** עתר להרשיע את הנאשם במיוחס לו.

נטען, כי בבית המשפט העידו שלושה עדים שונים על הודאת הנאשם בפניהם בביצוע העבירה: החוקר צברי שחקר את הנאשם והנאשם הודה בפניו כפי שתועד באמרה **ת/1** וכן שני העדים מאיר ופלד.

נטען, כי הצילומים והמפה שהוגשו מוכיחים, שאכן בוצעה ביום האירוע סטייה מהשביל המסומן על ידי תלמידי המכינה.

נמסר, כי גרסת הנאשם בעת עדותו היא גרסה כבושה שאין לה הסבר סביר ויש לדחותה.

10. **הנאשם** טען, כי לא הוכח שביצע את העבירה ולא הוצגו ראיות המתעדות אותו מחוץ לשביל המסומן.

נטען, כי אין די בעדויות שהוצגו כדי להוכיח את אשמתו מעבר לכל ספק שהוא זה שסטה מהשביל.

נטען, שהמאשימה "טעתה לחלוטין עוד מתחילת ההליך" וכי נגזל ממנו זמן רב ויקר עקב ניהול ההליך.

דין והכרעה

11. לאחר בחינת מכלול הראיות וטענות הצדדים מתחייבת המסקנה, כי אשמת הנאשם הוכחה כנדרש בפלילים ולא נותר ספק סביר באשמתו.

12. אין מחלוקת כי הנאשם לא תועד בעת ביצוע העבירה.

קיים תיעוד (ת/2, ת/3) המוכיח עצם ביצועה של עבירה במועד האירוע, אך אין ראיה ישירה הקושרת את הנאשם דווקא לביצועה.

13. הראיות לחובת הנאשם מבוססות על הודאותיו, בהזדמנויות שונות בפני שלושה עדים שונים: החוקר מר עמרם צברי, בפניו הודה הנאשם בעת חקירתו; אחראי הטיול מטעם המכונה מר יצחק מאיר שהעיד, למעשה, על מספר הזדמנויות בהן הנאשם הודה בפניו בביצוע העבירה ומדריך נוסף מאותו היום, מר נריה פלד, שגם הוא עצמו ביצע עבירה באותו מועד (ושילם קנס במסגרת ברירת משפט) והעיד, כי נכח במפגש המדריכים לאחר האירוע שבמהלכו הנאשם הודה בכך שגם הוא סטה מהשביל המסומן.

14. טענת הנאשם היא, כי במועד האירוע לא סטה מהשביל המסומן אלא הלך בשביל המסומן בלבד.

הנאשם אינו כופר ב"אמרות החוץ" עליהן העידו העדים מאיר ופלד וכן אינו כופר בכך שאמר את הדברים המתועדים בת/1 בפני החוקר צברי.

אלא שהנאשם טוען, כי שלוש הודאות חוץ אלה, אינן משקפות את האמת. לעניין זה נמסרה טענת הגנה "עיקרית" והיא, שהנאשם נעתר לבקשתו או ללחץ שהפעיל עליו העד מאיר "לקחת אחריות" ולהודות בסטייה מהשביל על מנת למנוע את ביטול הטיול.

במקביל נטענו טענות משניות נוספות:

האחת, שהיו לו בעברו "תאקלים" רבים עם הרשות והוא אינו חושש לעמוד מול הרשות ואף בעבר "ניצח" מספר פעמים ולכן "היה מוכן להודות";

השנייה, שהבין ממר מאיר שמדריכים שידו צפויים לנזיפה בלבד ולא מעבר לכך והוא לא צפה שיידרש לשלם קנס ואף הופתע כשזומן לחקירה במשטרה. בהקשר זה הנאשם אף הודיע, כי לולי אירוע משפחתי שהיה לו בדרום הארץ לא היה טורח להגיע אל הדרום ולהתייצב לחקירה אליה זומן.

15. ייאמר כבר בשלב זה, כי שלוש העדויות האמורות מהימנות עליו באופן מלא. דבר מן הנאמר בהן לא נסתר ואני

מקבלת את כל האמור בהן באופן מלא.

הנאשם לא עורר כל ספק אמיתי במהימנות או בנכונות העדויות, לרבות לא בטענתו שנעתר לבקשת העד מאיר להודות "הודאת שווא" כדי לסייע לו - דבר שלא אושר כלל על ידי העד.

בנוסף יש לקבוע, כי לא נשללה אמיתות הודאות הנאשם בפני שלושת העדים. הסברי הנאשם ביחס להתנהלותו אל מול העדים וכן בעת חקירתו אינם מתקבלים על השכל הישר, אינם מתיישבים זה עם זה ואינם מתיישבים עם מכלול הראיות.

בנוסף, אין בהסברי הנאשם כדי להניח את הדעת בדבר כבישת גרסתו שהועלתה לראשונה במועד ההוכחות **השני**.

16. יש להעדיף בבירור את הודאת הנאשם בפני החוקר צברי כהודאת אמת על פני עדותו בבית המשפט.

עדויות העדים פלד ומאיר (המלמדות כל אחת מהן, על "הודאת חוץ" **נפרדת** של נאשם שדי בכל אחת ממנה, בנפרד, כדי לבסס הרשעה בפלילים) מחזקות את הקביעה בדבר נכונות הודאת הנאשם בחקירתו ומהוות "דבר מה" מספק כנדרש בחוק.

ממילא, גם עדות הפקח בצירוף המפה והתמונות (ת/2, ת/3) מהווים "דבר מה" לעצם קיומה של עבירה ודי בכך.

17. עדות הנאשם כשלעצמה הותירה רושם רע מאד. במהלך המשפט בית המשפט ניסה וחזר וניסה לסייע לנאשם בניהול הגנתו בהיותו בלתי מיוצג וחסר השכלה משפטית. בית המשפט הסביר לנאשם את משמעות הראיות ואת משמעות הטענות. בפרט הוסבר לנאשם, שאין חובה משפטית להציג ראיה ישירה דווקא הקושרת אותו לעבירה. כן הסביר בית המשפט לנאשם את משמעות עדותו בדבר מסירת הודעה כוזבת במשטרה. מאמץ רב מצדו של בית המשפט לגרום לנאשם שלא להחמיר את מצבו נעשה עד הרגע האחרון ממש. אך לאור עמדתו של הנאשם ועמידתו על חפותו בית המשפט הניח לנאשם להמשיך ולנהל את ההליך עד תום.

18. ככל שנמשכה עדותו הראשית של הנאשם, כך התבססה עוד יותר אשמתו במיוחד לו. ככל שהנאשם הסתבך בחקירתו הנגדית במענה לשאלות התובע ומסר תשובות שהרשימו כמאולתרות ומומצאות באותו הרגע, כך הלכה והתכנסה היכולת לתת אמון בדבריו. משכך, לא נותר ספק כלשהו, ודאי לא ספק סביר, באשמתו של הנאשם.

להלן פירוט הדברים:

עדות נריה פלד

19. במועד האירוע שימש העד כמדריך טיולים והוביל את אחת הקבוצות במסלול. העד מסר, כי הוא עצמו טעה במסלול והוביל את קבוצתו בקטע הלא מסומן:

"בטעות עליתי לשביל ובאמצע הבנו שזה לא שביל מסומן, היינו די למעלה, השבילים מתכנסים לאותו מקום, השביל המסומן הוא היה 2 קילומטרים משם, חתכנו בטעות כי חשבתי שזה השביל המסומן. ברגע שראיתי את הסימון הבנתי, נשארתי שם והסברתי את הטעות לתלמידים ואז המשכנו בשביל הרגיל המסומן" (עמוד 14, משורה 1).

20. העד העיד, שלא ראה את הנאשם במהלך הטיול עצמו ואינו זוכר מי היו המדריכים או הקבוצות הנוספות שטעו בדרך. העד מסר, שהוא זוכר את הנאשם ממפגש המדריכים שנערך בתום הטיול, בערב, בחניון.

העד אישר, שבעקבות הגעת הפקח לחניון הלילה היתה אווירה לחוצה והיה חשש שהרשות תעצור את הטיול. כן העד אישר, שיצחק מאיר שהיה אחראי על הטיול רצה שמישהו יודה כדי שהטיול יימשך ומסר, שכל הנוכחים היו מעוניינים בכך שהטיול יימשך.

העד לא אישר את הצעת הנאשם, שהופעל על המדריכים לחץ להודות. העד עמד על כך, שהאווירה היתה לחוצה בגלל המצב שנוצר ולא בגלל לחץ כזה.

לדברי העד, הוא עצמו "הרים את היד" והודה, כיוון שהוא באמת טעה ובאמת סטה מהשביל המסומן ובחר לקחת אחריות על מעשיו ולהודות כבר באותו מעמד כדי שהטיול לא ייפסק.

העד הצביע על הנאשם כמי שבאותו מעמד הרים גם הוא את היד והודה בסטייה מהשביל ועמד על כך.

21. כאמור, הנאשם אינו כופר בכך שאכן באותו מעמד "הרים את היד" ובכך הודה שהוא אחד המדריכים שסטו מהמסלול. הנאשם אף העיד בעצמו: **"אני חשבתי באותו ערב שהלכתי על השביל הלא מסומן"** (עמוד 21, שורה 22).

בהמשך עדותו של הנאשם, לאחר שעומת עם דבריו הקודמים, ולפיהם הבין שהלך במסלול הנכון ולא סטה ממנו כבר במהלך הטיול, כשהגיעו לראש הר ייב, שינה הנאשם את גרסתו ואישר את הדבר:

"נכון והבנתי שאני הלכתי על השביל המסומן, אבל היינו צריכים להמשיך את הטיול. אני לא חשבתי שזה יגרר לזה, אמרתי לו שזה לא מפריע לי להגיד שהלכתי על השביל הלא מסומן. לא סוף העולם" (עמוד 21, שורה 25).

כלומר, על פי עדות הנאשם (לאחר ששינה מגרסתו) הוא החליט להודות באותה התכנסות צוות הטיול בלילה בסטייה מהשביל, אף שלשיתו ידע שלא סטה מהשביל, וזאת על מנת לאפשר את המשך הטיול.

הנאשם העיד עוד:

"הייתי בין האנשים שהייתי מוכן לעשות את הדבר הזה והייתה לי סיבה. אקרא לזה "תאקלים" עם רשות שמורות הטבע, לא חששתי להתמודד ולבוא למשפט. מה גם שזכיתי בחלק גדול מהמקרים כשעמדתי מול הרשות. לכן, הודיתי, הרמתי את היד ואמרתי שגם אני הלכתי על השביל הלא מסומן כי לא רציתי שהטיול ייעצר." (עמוד 18).

22. כאמור, הצעת הנאשם, כי האווירה באותו ערב יצרה לחץ "להתנדב להודות" כדי לא להביא להפסקת הטיול, לא אושרה על ידי העד פלד. כמו כן העד פלד עצמו העיד, כי הוא עצמו ביצע עבירה והודה בה באותו מעמד מתוך לקיחת אחריות ולא מתוך לחץ.

עדות של העד פלד מהימנה עליו לחלוטין.

העד העיד בכנות ובפשטות ונטל אחריות על טעות שעשה ולא היסס להודות בדבר ולתת הסבר. העד, סטודנט ומדריך טיולים צעיר, לא נענה להצעתו ה"מפתה" של הנאשם, מדריך ותיק, מנוסה ומבוגר, לפיה הופעל עליו לחץ להודות בדבר שלא עשה.

העד עמד על כך, שעשה טעות, המשיך ליטול אחריות על מעשיו ולא ניצל את ההזדמנות שנקרתה בפניו להתחמק מאחריות ולטעון שלא ביצע עבירה. מדובר בהתנהגות אחראית, בוגרת ומעוררת אמון.

23. יתרה מכך, העד מסר, כי פרט אליו ואת הנאשם, גם מדריכים נוספים "הרימו את היד" באותה פגישה. כלומר, אין מדובר בעד פלד לבדו ואף לא בעד פלד ובנאשם לבדם. עדות זו לא נסתרה כלל על ידי הנאשם. עדות זו אינה מתיישבת עם טענת הנאשם, בדבר קיומו של "לחץ" להודות בדבר שלא עשה ואף אין בה כל היגיון: על פי עדותו של העד, היו די "מתנדבים" להודות, לרבות העד עצמו שהודה הודאת "אמת", על מנת למנוע את "רוע הגזירה" של עצירת הטיול באותו הערב. עולה שלא היה כל צורך באותה "הקרבה" הנטענת מצד הנאשם להודות בדבר שלא עשה על מנת להציל את הטיול. בפגישה נכחו באותו הערב די אנשים ישרים שהודו במה שאכן עשו וימנעו את הפסקת הטיול.

לא היה כל צורך בנאשם שהיה מוכן לשקר, בין מתוך חברות בין מתוך דאגה להמשך הטיול ובין מתוך רצון וצורך בהתפלמסות עם הרשות.

24. לאור זאת, אני דוחה כבלתי מהימנה את עדות הנאשם בענין זה שנסתרה בעדויות האחרות וכן נסתרת על יסוד הגיונם של דברים ומגרסת הנאשם מתוכה.

עדות העד יצחק מאיר

25. העד תיאר בעדותו את הגעת פקח הרשות לחניון הלילה, שם הוצגו לו תמונות של מטיילים מחוץ לשביל המסומן. העד זיהה את המטיילים בתמונות אלה כתלמידים משתייכים למכינת חיספין בטיול שהיה בתחום אחריותו, אף שלא זיהה לאיזו קבוצה מבין כלל הקבוצות (כ-14 במספר) מדובר.

לדברי העד, בשלב זה, הפקח הודיע לו על השעיית הטיול עד לביור זהות המדריכים שסטו מהשביל.

העד מסר, ששלח הודעת "וואטסאפ" למדריכים וביקש מהם לקחת אחריות על המעשה כדי למנוע עצירת הטיול. לדבריו, הנאשם והעד פלד, חזרו אליו בהודעת "וואטסאפ" והודו שמדובר בהם.

26. בנוסף העיד העד, שגם בהמשך הנאשם חזר בפניו על הודאתו וכן על הסכמתו, שפרטיו ימסרו לחוקר הרשות לצורך המשך הטיפול בפרשה, וכך אכן היה.

העד הדגיש, שלו עצמו אין מידע על מה שהתרחש במסלול, מלבד הדברים שהנאשם עצמו אמר לו והודאתו בפניו.

העד הסביר, שמסר את השמות לחוקר הרשות, לאחר שבחקירתו הובהר לו שאם לא תהיה נטילת אחריות ספציפית ישעו את כל הטיולים של הישיבה.

לדבריו, בשלב זה פנה לכל המדריכים שהשתתפו בטיול וביקש מהם לשחזר את המסלול ומי שסטה מהמסלול שיודה, הנאשם והעד פלד חזרו אליו.

27. בשלב זה נערכה הפסקה בדיון על מנת לאפשר לעד לחפש תיעוד לתכתובת בין הנאשם לעד. בסופו של דבר, הוגשה לבית המשפט על ידי הנאשם עצמו (נ/1) הודעת דוא"ל שהעד שלח אליו ביולי 2019. העד אישר את האמור בה וכן העיד שהנאשם השיב לו על מכתב זה. הנאשם גם הוא אישר את התכתובת (אך לא צירף ואין בפני תגובתו להודעת הדוא"ל או הדברים שכתב לפני כן או אחרי כן).

בין היתר, כתב העד בהודעה מיום 17.7.19 שמסר לרשות את שמות המדריכים שחזרו אליו "על פי דבריהם אליי". כן נכתב "ייתכן שהיו אחרים שלא חזרו אליי". בהודעה זו מפציר העד בנאשם, לחסוך לו את הטורח הגדול שבהגעה לבית המשפט מהגולן על מנת להעיד כפי שהעיד.

כאמור, הנאשם בעדותו לא התייחס למענה האמור בהודעה זו ואף לא הציג את תשובתו לאותה הודעה. ויודגש, לו אכן מדובר כטענת הנאשם בהודאת שווא שנטל על עצמו מתוך חברות עם העד או מכל סיבה אחרת, פשיטא שהדברים היו מקבלים ביטוי בנ/1 או בתשובת הנאשם לנ/1 ומסמך כזה לא הוגש.

28. עוד יצוין, כי הנאשם עמד על כך, שהוא עצמו לא קיבל הודעת "וואטסאפ" מהעד. תכתובת "וואטסאפ" לא הוגשה. דומה שהיה מקום לתעד את אותה תכתובת בשלב החקירה, בפרט כאשר מדובר בעד שלא נכח בעצמו באירוע, אלא מסר את שמות המדריכים על סמך התכתובת או שיחה עמם ועל פי הודאתם. בנסיבות אלה, החוסר בתפיסת התכתובת בחקירה, שיכול היה לבסס לכאן או לכאן את טיב התקשורת בין העד לנאשם, פועל בהכרח לזכות הנאשם. מובן, כי תפיסת מלוא הראיות והאמרות בזמן החקירה עשויות היו לפשט את ההליך ולהביא לחיסכון בזמן שיפוטי ובזמנם של עדי התביעה.

29. מכל מקום, בסופו של דבר אין בחוסר זה כדי לסייע לנאשם, שכן, כאמור, הוא אינו חולק על עצם העובדה שהודה בפני העד בביצוע העבירה. אלא שלטענתו, עשה זאת מתוך רצון לסייע לעד ולאור הבטחתו שהעניין יסתיים בנזיפה בלבד.

בעניין זה, הנאשם ביקש את תגובת העד לטענה, שהעד שוחח עם הנאשם ואמר לו שרק תהיה חקירה ונזיפה ולא מעבר לכך. העד לא אישר הדבר. העד השיב: "אני לא זוכר. אני גם לא יכול להתחייב בשם הרשות מה יהיו תוצאות החקירה. אני יכול לומר שאני מציע שתגיעו לעמרם לבירור, אני מקווה שזה יגמר בטוב. לא התחייבתי בשם אף אחד מה תקבל" (עמוד 17, שורה 12).

כן הציע הנאשם לעד שהוא עצמו התנדב להודות בדבר שלא עשה כדי לסייע לעד, אך העד לא אישר את הדבר וחזר על כך שהוא שאל מי מהמדריכים מוכן להודות שאולי סטו מהשביל ואז הנאשם ונריה פלד חזרו אליו והודו.

30. מקובלת עליי ומהימנה עליי עדות העד, שאכן נוצר לחץ מצד הרשות לאחר שהתברר שבוצעה עבירה על ידי מי מהמדריכים בטיול. רצונו של העד לברר במי מדובר ולמנוע בכך נזק לטיול כולו ובהמשך - לשיבה כולה - מובן ואף מתבקש בנסיבות העניין (בפרט כשמדובר, כפי שיוצג להלן, בעבירה שסכנה בצידה).

אך לא הוכח בשום אופן, שהדבר הוביל אותו להפעיל לחץ על גורם כזה או אחר להודות בדבר שלא עשה. נהפוך הוא:

הלחץ היה על מי שכן עבר עבירה להודות בכך על מנת שלא ייפגע הכלל. ואכן, כך נעשה על ידי העד פלד.

עדות העד משתלבת היטב בעדותו של פלד, ולמעשה, היא משתלבת גם עם עיקר גרסתו של הנאשם.

31. בנוסף, לא מצאתי לייחס כל חשיבות לשאלה האם העד העריך מראש, אם לאו, מה תהיה תוצאת החקירה. העד איננו נציג מוסמך של הרשות והנאשם ודאי לא סבר שהוא כזה. טענת הנאשם, שהחליט להודות ולקחת אחריות בגין עבירה שלא ביצע, מתוך קלות ראש וחוסר אכפתיות, ומאחר שסבר שלא יינזק מכך, מלמדת בעיקר על **הגמישות האתית** של הנאשם בכל הנוגע ליחסו לרשות ולאכיפת החוק ולערך האמת, כפי שהתבטא היטב גם בהמשך בעת עדותו בפניי.

32. הערכת הטענה לגופה, האם הודיית הנאשם הודיית אמת היא, וכפועל יוצא מכך האם הוכח מעבר לכל ספק סביר המיוחס לנאשם בכתב האישום, צריכה להיבחן על סמך מכלול הנסיבות, בחינת ההודאה בחקירה מתוכה, בחינתה אל מול הראיות האחרות ואל מול טענות והסברי הנאשם.

משמדובר בטענה שהועלתה לראשונה בעת העדות בבית המשפט יש לבחון גם מדוע הועלתה הטענה אך במועד זה והאם ההסברים סבירים ומתיישרים עם התנהגות מצופה מאדם חף מפשע.

לאחר מכן יש לבחון, מבחינה משפטית, קיומה של ראייה העולה כדי "דבר מה" ותומכת בהודאה בחקירה, שהיא הבסיס להרשעה.

הודאת הנאשם בחקירתו

33. ראשית יוזכר שוב, כי הנאשם **לא התכחש** לעצם מסירת הדברים **כפי שנרשמו** בהודעתו **ת/1** ועובדה זו בוררה עמו היטב במהלך המשפט וגם לא נטען אחרת בעת חקירת החוקר מר צברי. מבחינה זו אין מצויה בפניי טענת זוטא או טענה דומה לה ואין טענה כי דבריו לא נרשמו כיאות. הנאשם מאשר כי המתואר ב**ת/1** משקף את דבריו לחוקר צברי.

34. אלא שכאמור, הנאשם טוען, שהדברים שאמר לחוקר אינם משקפים את המציאות כפי שהתרחשה ביום האירוע. כאמור, גרסת הנאשם היא, שהודה בדבר שלא ביצע לחלופין או במשולב מתוך הסיבות הבאות: הלחץ שהפעיל העד מאיר; הרצון למנוע את הפסקת הטיול; מוכנותו להתנגש ולהתנגח עם הרשות; מחשבתו שהעניין יסתיים בניזיפה בלבד. בעניין זה הנאשם העיד (עמוד 19, משורה 20):

"האמת, כשהגעתי לפקח הייתי בטוח שמה שאיציק מאיר אמר שנקבל נזיפה, אמרתי שאני מוכן לספוג את זה, אבל [כ]שהוא אמר שאני ישלם קנס על מה שלא עשיתי אז לא הייתי מוכן כי לא עשיתי את זה לכן הלכתי למשפט בשביל להוכיח שלא עשיתי את זה".

35. עיון בהודעת הנאשם בחקירה (**ת/1**) מלמד, כי במספר מקומות במהלכה הנאשם קשר את עצמו לעבירות (ההדגשות הוספו):

החל משורה 3 - "אני לא הייתי הקבוצה הראשונה שעלתה שם עליתי בעקבות שתי קבוצות שהיו לפני...ראיתי שיש נתיב יש קבוצות שעלו אז המשכתי. [כשכבר עליתי ראיתי שזה לא היה השביל המסומן והיו כבר שני קבוצות שם שעלו לפני".

החל משורה 14 - "בעבר לא הלכתי על השביל הזה אלא על השביל המסומן".

החל משורה 15 - "ש': אם כן ידעת שאין במקום הזה שביל מסומן? ת': אני אישית לא שמתי לב הלכתי בעקבות הקבוצות שהיו לפני וגם הילדים עקפו אותו קצת".

החל משורה 22 - "ש': האם ברור לך שמה שעשית זו עבירה על החוק ואף אסור מבחינת חוזר מנכ"ל של משרד החינוך? ת': כן. באותו רגע לא חשבתי על זה".

החל משורה 28 - "כמובן שזה קרה בהיסח הדעת ולא יקרה עוד פעם".

36. עולה בבירור מההודעה, כי אין מדובר בהודאה מקרית, או שנעשתה מחוסר תשומת לב. הנאשם מוסר גרסה לאירועים, מסביר את נסיבות הסטייה מהשביל, מתייחס להלך הרוח שלו באותה עת, מבהיר שמכיר את המקום ובעבר הלך בשביל הנכון ולא סטה ממנו, מביע חרטה מבטיח שלא לחזור עוד על המעשה.

מדובר, איפוא, בגוף עדות משמעותי ומודע לתוכן הדברים ולמשמעותם.

37. השאלה המתבקשת היא, איפוא, האם הנאשם מסר הודעה כוזבת במשטרה, שגרמה לשיבוש הליך החקירה, להגשת כתב אישום מוטעה וניהול הליך משפטי שלא לצורך? האם אכן במקרה זה מדובר במצב שבו נמסרה גרסה כוזבת, באופן מודע, שגרמה לבזבז משאבי ציבור יקרים ומרובים שירדו לטמיון, בדרך של שקרים מכוונים ומתוכננים? או שמא, גרסת הנאשם בפניי, המתכחשת לאמיתות הדברים, היא הגרסה השקרית שאין הסבר לכבישתה ויש לדחותה כבלתי מהימנה?

עדות הנאשם לגבי נסיבות מסירת הודאתו בחקירה

38. הנאשם העיד לגבי נסיבות חקירתו (עמוד 18 שורה 21):
"...סיפרתי להם את הסיפור. לא ממש הודיתי אבל אמרתי להם שבאופן עקרוני אני לוקח על עצמי את האחריות המסוימת הזו".

לאחר שבית המשפט הפנה את הנאשם לתוכן הודעתו **ת/1** והסביר לו שבניגוד לעדותו, מתועדת בה הודאה מלאה הנאשם השיב כדלקמן (עמוד 18 משורה 24. ההדגשות הוספו):

"...אני אומר שאני לא מקבל אותה [את ההודאה, ע.ח.]. בית המשפט שואל אותי האם אני לא אמרתי את מה שכתוב כאן? אני אומר שאני כן אמרתי את מה שכתוב אבל זה לא הדבר האמיתי.

בית המשפט שואל **האם שיקרתי בחקירה אני אומר שכן**. בית המשפט שואל אותי שוב ומזהיר אותי שאני מודה בעבירה חמורה ששיקרתי בחקירה. אני חוזר בי, אני אומר שלא שיקרתי בחקירה אלא לא אמרתי את כל האמת. **האמת היא שלא הלכתי על השביל הלא מסומן**. בית המשפט אומר לי שמה שאני אומר עכשיו מנוגד למה שכתוב בהודאה ואני עכשיו מודה בבית המשפט בעדות שקר".

39. בשלב זה נערכה הפסקה בדיון ולאחריה, נמשכה עדותו **הראשית** של הנאשם ואז גם נמסרה גרסה חדשה ושונה מפיו (עמוד 19 משורה 17):

"אני חוזר בי, **מה שהעדתי אצל הפקח זה אמת. אבל זה היה אמת לאותו רגע כי ככה חשבתי**, אחרי שבחנתי את המצב שוב פעם הגעתי למסקנה שהלכתי על השביל הנכון ולא על השביל שהם חושבים שהלכתי."

בהמשך חידד הנאשם את טענתו (משורה 7):

"אני ראיתי את הקבוצות שעלו, הילדים רצו קצת לפני אבל אני לא עליתי על השביל הזה. **אני חשבתי שאני עולה על השביל הלא נכון אבל אני הלכתי כל הזמן על השביל המסומן...** ... היו 14 קבוצות התחלנו ללכת והיו קבוצות שבעצם היו לפני והלכו קדימה, חלקם על השביל הלא מסומן וחלקם כן על המסומן ואני הייתי על המסומן."

40. בשלב זה נשאל הנאשם שאלות מתבקשות ביחס לגרסתו החדשה, לגבי המועד שבו סבר בטעות שהוא עובר עבירה ואז המועד שבו הבין שלא עבר עבירה. לשאלת ב"כ המאשימה מתי חשב שהשביל היה בלתי מסומן השיב:

"בסוף, כשנפגשו כולם. השביל המסומן והלא מסומן מתחברים באיזה נקודה. אני כשהגעתי למעלה אני חשבתי שאני הולך על השביל הלא מסומן אבל זה היה השביל המסומן" (עמוד 20, שורה 19).

לשאלה מדוע בעת חקירתו לא הסביר את הדבר ולא מסר שבעצם הבין שכן הלך בשביל מסומן, הנאשם השיב (משורה 23):

"כי אני חשבתי שאני עושה את הדבר הלא נכון. **רק כשנפגשנו למעלה הבנתי שאני הלכתי על השביל הכן מסומן**."

לאור הסתירה הפנימית בעדותו של הנאשם, ביקש ב"כ המאשימה להבהיר (משורה 25):
"ש': **אז כבר ביום האירוע 28.2.17 בשעות החשכה כשהייתם בחניון כבר ידעתם בוודאות שהייתם בשביל המסומן, נכון? ת': כן**."

41. בשלב זה שוב נתבקש הנאשם להסביר, מדוע לא הבהיר בחקירתו את הדברים ולא אמר בחקירה שבפועל הלך בשביל מסומן ורק חשב בטעות בהתחלה שסטה מהשביל. הנאשם השיב: "לא נאמר בצורה המפורשת. לא כתוב" (עמוד 20, שורה 31) ובהמשך השיב: "אמרתי בחקירה דברים לא מושלמים" (עמוד 21, שורה 9).

42. אז נתבקש הנאשם להסביר, מדוע מאז חקירתו, כשקיבל את הודעת הקנס, לא מצא לנכון להבהיר גרסתו, לרבות עד כה בבית המשפט. הנאשם השיב, שבית המשפט לא איפשר לו לדבר או להסביר (עמוד 21 שורה 15, עמוד 23

שורה 1).

מן הראוי להתייחס כבר בשלב זה לטענת הנאשם שבית המשפט לא איפשר לו למסור את דבריו בישיבת המענה: עיון בפרוטוקול הדיון מיום 18.10.18 בפני כב' הש' לחיאני-שוהם מלמד כי הנאשם דיבר מספר פעמים במהלך הדיון, ודבריו נרשמו מפיו לרבות גרסתו לכתב האישום. כמו כן הנאשם דחה את הצעת בית המשפט לעיין בחומר הראיות ועמד על קביעת הדיון להוכחות. משכך, יש לדחות מכל וכל את ניסיונו של הנאשם לתלות את מחדלו באופן ניהול ההליך על ידי בית המשפט ובטענה שאינה מתיישבת כלל עם הפרוטוקול, כי בית המשפט קיפח את זכויותיו.

בהקשר זה יוזכר, שגם בפתח דיון ההוכחות הראשון בפניי, ובעיקר בעת עדות הפקח צברי, לא נמסרה גרסה זו של הנאשם שיש בה משום חזרה מהודיה;

למעשה הגרסה נמסרה לראשונה בדיון ההוכחות השני, לאחר ההפסקה עליה הוריתי במהלך עדותו הראשית של הנאשם. הגרסה נמסרה **כגרסה חדשה ונוספת במסגרת העדות הראשית**, ולאחר שהנאשם טען, ראשית, **ששיקר במשטרה ולאחר שבית המשפט הסביר לנאשם את המשמעות החמורה של עדותו**.

43. לנאשם ניתנה הזדמנות נוספת להסביר את גרסתו והוא נשאל מדוע לא אמר לחוקר צברי את האמת מבחינתו, דהיינו, שהתנדב להודות כדי לא לפגוע בטיול. שאלה זו מתבקשת בהחלט שכן, גם לשיטת הנאשם, בעת שנחקר ביולי 2017, זמן רב לאחר האירוע, ודאי שלא היתה עוד כל סכנה שעדות "אמת" מצדו תביא להפסקת הטיול, שהסתיים זה מכבר. הנאשם השיב:

"מה אני צריך לסבך את הפקח או החוקר בדברים שמתרחשים בתוך הטיול. אני לא מבין מה הבעיה? זה לא עניין אותו הדברים שלי. **הוא רצה לדעת אם הלכתי על השביל המסומן או לא**. לא היה מקום להגיד את הדברים לו. מה אני יגיד שיש עניין פנימי בתוך הטיול? מה זה עניינו" (עמוד 22, שורה 27).

תשובה זו של הנאשם איננה מתקבלת על הדעת מכל בחינה שהיא. ראשית, הנאשם על פי דבריו דובר אמת ונלחם על האמת אך בוחר שלא לספר בחקירה את האמת הפשוטה ולהסביר כיצד נקלע למצב זה. לשיטת הנאשם, הדבר היחיד שמעניין את החוקר הוא, האם נעברה על ידו עבירה אם לאו. אך גם בעניין זה, כעדות הנאשם, לא מסר את האמת ולא השיב לחוקר דברי אמת בשאלה היחידה שעניינה אותו. מה פשוט יותר, מלהסביר לחוקר כבר בשלב זה שבתחילה חשב שסטה מהשביל אבל בדיעבד מבין שהוא הלך בשביל הנכון? לשיטת הנאשם, העדיף למסור גרסה בדויה מאשר גרסת אמת; העדיף להביע חרטה ולהתנצל על פני מענה פשוט בדבר טעות בתום לב. הדברים אינם מתקבלים על הדעת כלל.

44. **בחינת הדברים מתוכם מלמדת, שיש להעדיף בבירור את הודאת הנאשם בפני הפקח צברי על פני כל אחת מהגרסאות האחרות שנמסרו בבית המשפט. אינני סבורה שהנאשם שיקר לחוקר צברי ואינני סבורה שבחר, מסיבה תמוהה ובלתי מובנת כלשהי, להודות בדבר שלא עשה. אין כל היגיון בגרסתו האחרונה של הנאשם, שאף שבמועד החקירה כבר הבין שלא סטה מהשביל המסומן, בחר להודות ולהביע חרטה בדבר שלא עשה ולא מצא לנכון להסביר שהפקח, והחוקר, ורשות הטבע והגנים כולה טועים ומייחסים לו עבירה על לא עוול בכפו. אף אין מתקבלת על הדעת גרסת הנאשם, שעד לאחר ההפסקה שנערכה בחקירתו**

הראשית לא עלה על דעתו "להציף" את גרסתו האמיתית ולבררה לפרטיה.

45. הנאשם טוען בסיכומיו ומלא טרזניה על המאשימה, שהעמידה אותו לדין על לא עוול בכפו ומבלי שהיתה לכך כל סיבה. אך הנאשם, לשיטתו הוא, הוא שיצר את האירוע כולו כשבחר להודות בהודאה מפורטת בחקירה ומאז לא מצא לנכון, בדרך כלשהי מול הרשות או מול בית המשפט, להסביר שמדובר בהודאת שווא. על מה יש לנאשם, איפוא, להלין? בענין זה יש להדגיש שוב, שלו האמנתי לנאשם כי הודאתו בחקירה היא הודאת שווא, הרי שמשמעות הדבר הוא כי הנאשם עבר לכאורה עבירה **חמורה הרבה יותר** מזו שהועמד בגינה לדין, לאחר שיצר במו ידיו הליך סרק.

אלא שאין להאמין לעדות הנאשם כלל. אני מעדיפה בבירור את הודעת הנאשם בפני החוקר צברי על פני עדותו בפניי, על שלל גרסאותיה וקובעת, כי עדותו בפניי הינה בלתי מהימנה.

סוף דבר

46. נוכח כל האמור לעיל, יש להרשיע את הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

47. הרשעת הנאשם במקרה זה מבוססת על הודאתו בחקירה בצירוף עדויות מחזקות נוספות העולות הרבה מעל ומעבר לדרישה לתוספת ראיות מסוג "דבר מה": הודאת חוץ של הנאשם בליל האירוע שהעד פלד העיד עליה; הודאת הנאשם בפני מר מאיר כפי שהעיד עליה; תיעוד מיום האירוע ועדות הפקח על עצם קיומה של עבירה (בנוסף לעדותו של מר פלד על עצם קיומה של עבירה).

48. לצורך התייחסות לנסיבות הרלוונטיות למעשה העבירה, על מנת לקבוע את מתחם הענישה בשלב הדיוני הבא, אני קובעת על סמך הראיות שהובאו בפניי את הממצאים הבאים בנוגע לאירוע עצמו:

ביום האירוע, הנאשם הוביל קבוצת מטיילים, תלמידי תיכון, מחוץ לשביל המסומן;

כעולה מהעדות בפניי, שלא נסתרה כלל, הנתב הלא מסומן בו צעד הנאשם וקבוצת התלמידים אחריו, הוא מצוק מסוכן מאד המועד לתאונות;

בשלב הסטייה מהשביל המסומן, היו חלק מהמטיילים אותם הוביל הנאשם **לפניו** לאחר שעקפו אותו;

הנאשם וקבוצתו לא היו הראשונים שהובילו את הסטייה מהמסלול, אלא הם צעדו אחרי קבוצות אחרות שעשו כן. לצורך הדיון שבפניי יש להניח לזכות הנאשם, כי מדובר **בטעות** ולא בסטייה מתוכננת ומכוונת מראש.

ניתנה היום, ב' אדר תש"פ, 27 פברואר 2020, במעמד הצדדים.